

PRAWO NOWYCH TECHNOLOGII

redakcja naukowa Kinga Flaga-Gieruszyńska, Jacek Gołaczyński

Aneta Małgorzata Arkuszewska, Wojciech Bożek, Błażej Gadek
Ewa Galewska, Jacek Gołaczyński, Łukasz Goździaszek
Maria Kaczorowska, Sylwia Kotecka-Kral, Hanna Matyja
Mariusz Nawrocki, Katarzyna Tomaszewska

PRAWO NOWYCH TECHNOLOGII

redakcja naukowa Kinga Flaga-Gieruszyńska, Jacek Gołaczyński

Aneta Małgorzata Arkuszewska, Wojciech Bożek, Błażej Gadek
Ewa Galewska, Jacek Gołaczyński, Łukasz Goździaszek
Maria Kaczorowska, Sylwia Kotecka-Kral, Hanna Matyja
Mariusz Nawrocki, Katarzyna Tomaszewska

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 1 stycznia 2021 r.

Recenzent

Dr hab. Joanna Studzińska, prof. ALK

Wydawca

Magdalena Stojek-Siwińska

Redaktor prowadzący

Adam Choiński

Opracowanie redakcyjne

Katarzyna Świerk-Bożek

Projekt okładek serii

Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

prawolubni

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegając przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujmy prawo i własność

Więcej na www.legalnakultura.pl

Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2021

ISBN 978-83-8223-513-5

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	7
Wstęp	11
<i>Sylvia Kotecka-Kral</i> Informatyzacja usług publicznych – założenia konstrukcyjne	13
<i>Jacek Gołaczyński, Katarzyna Tomaszewska</i> Informatyzacja postępowania administracyjnego i sądowniczoadministracyjnego	53
<i>Błażej Gadek</i> Wybrane aspekty udziału konsumenta w handlu elektronicznym	89
<i>Ewa Galewska</i> Zwalczanie nielegalnych treści zamieszczanych przez użytkowników platform internetowych – kierunek regulacji Unii Europejskiej	105
<i>Łukasz Goździaszek</i> Informatyzacja postępowania cywilnego	137
<i>Hanna Matyja</i> Udzielanie świadczeń zdrowotnych w modelu telemedycyny w świetle odpowiedzialności cywilnoprawnej za szkodę wyrządzoną pacjentowi	165
<i>Wojciech Bożek</i> Informatyzacja rynku usług finansowych na przykładzie sektora usług płatniczych i bankowych	183
<i>Sylvia Kotecka-Kral</i> Informatyzacja działalności korporacji prawniczych na przykładzie postępowania cywilnego	201

<i>Mariusz Nawrocki</i> Informatyzacja postępowania karnego	227
<i>Mariusz Nawrocki</i> Informatyzacja publicznych rejestrów karnych	239
<i>Maria Kaczorowska</i> Informatyzacja rejestrów sądowych oraz jej znaczenie dla usprawnienia i zapewnienia bezpieczeństwa obrotu cywilnoprawnego	259
<i>Aneta Małgorzata Arkuszewska</i> Informatyzacja pozasądowych form rozwiązywania sporów	283
Autorzy	315

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- k.c. – ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1740 ze zm.)
- k.k. – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1444 ze zm.)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
- k.p. – ustawa z 26.06.1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1320 ze zm.)
- k.p.a. – ustawa z 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 256 ze zm.)
- k.p.c. – ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 1575 ze zm.)
- k.p.k. – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 30 ze zm.)
- p.p.s.a. – ustawa z 30.08.2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2019 r. poz. 2325 ze zm.)
- pr. bank. – ustawa z 29.08.1997 r. – Prawo bankowe (Dz.U. z 2020 r. poz. 1896 ze zm.)
- pr. not. – ustawa z 14.02.1991 r. – Prawo o notariacie (Dz.U. z 2020 r. poz. 1192 ze zm.)
- r.c.i.r.z. – rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 15.10.1997 r. w sprawie ustroju i organizacji centralnej informacji o zastawach rejestrowych oraz szczegółowych zasad udzielania informacji, wydawania odpisów i zaświadczeń (Dz.U. Nr 134, poz. 893 ze zm.)
- r.s.w.p.s. – rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 27.05.2019 r. w sprawie szczegółowego sposobu oraz szczegółowych warunków przekazywania skargi wraz z aktami sprawy i odpowiedzią na skargę do sądu administracyjnego (Dz.U. poz. 1003)
- r.u.s.p. – rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 18.06.2019 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz.U. poz. 1141 ze zm.)

r.w.d.r.z.	-	rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z 9.07.2019 r. w sprawie warunków organizacyjno-technicznych dotyczących formy wniosków i dokumentów oraz ich składania do sądów prowadzących rejestr zastawów i do centralnej informacji o zastawach rejestrowych, a także orzeczeń, odpisów, zaświadczeń i informacji doręczanych wnioskodawcom przez sądy oraz centralną informację za pośrednictwem systemu teleinformatycznego (Dz.U. poz. 1345)
r.w.m.	-	rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z 20.06.2016 r. w sprawie wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotowi wydatków mediatora w postępowaniu cywilnym (Dz.U. poz. 921)
TFUE	-	Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.Urz. UE C 202 z 2016 r., s. 47)
u.i.d.p.	-	ustawa z 17.02.2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U. z 2020 r. poz. 346 ze zm.)
u.k.s.	-	ustawa z 22.03.2018 r. o komornikach sądowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 121 ze zm.)
u.k.w.h.	-	ustawa z 6.07.1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz.U. z 2019 r. poz. 2204)
u.p.k.	-	ustawa z 30.05.2014 r. o prawach konsumenta (Dz.U. z 2020 r. poz. 287 ze zm.)
u.p.z.p.s.	-	ustawa z 13.05.2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 152)
u.r.p.	-	ustawa z 6.07.1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 75 ze zm.)
ustawa COVID-19	-	ustawa z 2.03.2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. poz. 1842 ze zm.)
ustawa o KRK	-	ustawa z 24.05.2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 1158)
ustawa o KRS	-	ustawa z 20.08.1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U. z 2021 r. poz. 112 ze zm.)
u.ś.u.d.e.	-	ustawa z 18.07.2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz.U. z 2020 r. poz. 344)
u.u.p.	-	ustawa z 19.08.2011 r. o usługach płatniczych (Dz.U. z 2020 r. poz. 794 ze zm.)
u.z.r.r.z.	-	ustawa z 6.12.1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (Dz.U. z 2018 r. poz. 2017)

Czasopisma, zbiory orzecznictwa

M. Praw.	-	Monitor Prawniczy
OSNC	-	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
OSNKW	-	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Karna i Wojskowa
PiP	-	Państwo i Prawo

Inne

- ePUAP
 - KEL
 - KRK
 - KRS
 - NSA
 - SA
 - SN
 - WSA
- Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej
 - uchwała Nadzwyczajnego II Krajowego Zjazdu Lekarzy z 14.12.1991 r. w sprawie Kodeksu Etyki Lekarskiej, https://nil.org.pl/uploaded_images/1574857770_kodeks-etyki-lekarskiej.pdf (dostęp: 15.01.2021 r.)
 - Krajowy Rejestr Karny
 - Krajowy Rejestr Sądowy
 - Naczelny Sąd Administracyjny
 - Sąd Apelacyjny
 - Sąd Najwyższy
 - Wojewódzki Sąd Administracyjny

WSTĘP

Prawo nowych technologii jest nową, dynamicznie rozwijającą się gałęzią prawa, która nie tylko tworzy nieznaną dotąd terminologię i reguły prawne, ale również wpływa bezpośrednio na sposób kształtowania regulacji prawnych we wszystkich obszarach prawa prywatnego i publicznego. Podstawową wartością nowoczesnego prawa jest nadążanie za rozwojem technicznym i cywilizacyjnym współczesnych społeczeństw, co powoduje, że prawo nowych technologii nieustannie się poszerza i przekształca wraz z wprowadzaniem do obrotu prawnego i gospodarczego nowych rozwiązań technicznych, ze sztuczną inteligencją na czele.

Monografia stanowi odpowiedź na zapotrzebowanie na kompleksową analizę obecności prawa nowych technologii w różnych dziedzinach polskiego systemu prawnego. Do współpracy nad nią zostali zaproszeni specjaliści zajmujący się poszczególnymi aspektami funkcjonowania prawa prywatnego i publicznego, którzy w swoich analizach skupili się na elektronizacji i informatyzacji obszarów, których badaniem zajmują się na co dzień. W konsekwencji powstał niepowtarzalny zbiór analiz istotnych dla prawidłowej wykładni konstrukcji prawa cywilnego, karnego, finansowego i administracyjnego, związanych z wdrażaniem nowych technologii zarówno w zakresie funkcjonowania konstrukcji prawnych istotnych dla tych dziedzin prawa, jak i konieczności dalszego uregulowania procesu informatyzacji na potrzeby regulacji stosunków cywilnych i administracyjnoprawnych, a także odpowiedzialności karnej.

Oddane do rąk Czytelników opracowanie rozwiązuje wiele problemów interpretacyjnych odnoszących się do informatyzacji i elektronizacji obrotu prawnego i gospodarczego, w tym kształtowania w tym zakresie praw konsumenckich, funkcjonowania elektronicznych rejestrów karnych i cywilnych, a także działania organów administracji publicznej i wymiaru sprawiedliwości. Z pewnością będzie ono istotnym merytorycznym wsparciem dla praktyków zajmujących się problematyką odnoszącą się do prawa nowych technologii, przenikającego tak wiele obszarów życia społecznego.

Sylvia Kotecka-Kral

INFORMATYZACJA USŁUG PUBLICZNYCH – ZAŁOŻENIA KONSTRUKCYJNE

1. Uwagi ogólne

Rozwój społeczeństwa informacyjnego oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych wymusza nowe spojrzenie na zarządzanie zasobami informacyjnymi pozostającymi w dyspozycji podmiotów publicznych, informatyzacja zaś jako metoda zwiększania efektywności przetwarzania danych staje się ważnym elementem zarządzania publicznego. Ogromna część usług publicznych świadczona jest w oparciu o przetwarzanie danych, jakie wpływają do podmiotów publicznych bądź jakimi dysponują podmioty publiczne. Informacja wpływa do organu administracji publicznej na przykład w postaci podania, jest uzupełniana lub weryfikowana przez gromadzenie i ocenę danych w trakcie postępowania, a rezultatem tych czynności staje się decyzja administracyjna, którą można określić mianem wypowiedzi o zgromadzonych danych. Zadaniem organu administracji publicznej jest zebranie, przetworzenie i wartościowanie danych, a następnie tworzenie, w oparciu o prawo materialne i procesowe, danych nowego typu. Wykorzystywana w tych działaniach technologia nie tworzy nowych zasad postępowania z przetwarzaną informacją, lecz pełni rolę służebną wobec reguł postępowania, określonych chociażby w Kodeksie postępowania administracyjnego. Niemniej jednak z uwagi na szybkie zmiany technologiczne oraz niedawno jeszcze funkcjonujące oparcie procedur administracyjnych (prawie) wyłącznie na zasadzie pisemności, a więc dokumentach sporządzonych zarówno przez strony postępowania administracyjnego, jak i organy administracji publicznej na nośniku, jakim jest papier, konieczne stało się wprowadzenie zmian prawnych ułatwiających czy wręcz niekiedy umożliwiających z informatyzowanie usług publicznych.

W celu prowadzenia dalszych wywodów należy zdefiniować kilka podstawowych pojęć. Następnie zostaną omówione założenia konstrukcyjne informatyzacji usług publicznych w Polsce. Przez założenia konstrukcyjne rozumiem filary, a więc elementy „bazowe”, umożliwiające lub znacznie ułatwiające świadczenie usług publicznych za pomocą

systemów teleinformatycznych i środków komunikacji elektronicznej. Z tego powodu w niniejszym opracowaniu nie zostaną szczegółowo omówione wszelkie kwestie, jakie wiążą się z informatyzacją podmiotów realizujących zadania publiczne.

2. Pojęcie elektronicznej (z informatyzowanej) administracji publicznej

Kilkanaście lat temu w literaturze posługiwano się raczej pojęciami dotyczącymi informatyzacji administracji publicznej, a więc samych struktur organizacyjnych, niż informatyzacji usług publicznych, czyli świadczeń, jakich udzielają instytucje administracyjne, wydając na przykład decyzje.

Zagadnienie *e-government*, czyli elektronicznej (dziś powiedzielibyśmy „z informatyzowanej”) administracji publicznej, zwanej też elektronicznym rządem, e-administracją, elektronicznym zarządzaniem, a nawet elektronicznym państwem, było i jest pojmowane w sposób niejednolity zarówno w literaturze obcojęzycznej, jak i polskiej. *E-government* był nowym podejściem do zarządzania administracją publiczną, obejmującym wewnętrzne i zewnętrzne jej środowisko z wykorzystaniem nowoczesnych technologii cyfrowych. To niewątpliwie przełomowa koncepcja zarządzania administracją publiczną, związana z rewolucją społeczną, jaka łączy się z transformacją między społeczeństwem industrialnym a społeczeństwem informacyjnym. Elektroniczna administracja była definiowana jako zintegrowane działanie, zmierzające do stworzenia tańszego i efektywniejszego aparatu władzy przez zastosowanie nowoczesnych metod zarządzania państwem, dzięki którym przewidywane jest obniżenie kosztów jego funkcjonowania¹.

W sferze podmiotowej *e-government* stanowi relację między administracją publiczną a adresatami usług publicznych. Występujące modele powiązań są następujące:

- 1) *Government to Citizen* (*e-government* w stosunku do obywateli),
- 2) *Government to Business* (*e-government* w stosunku do przedsiębiorców),
- 3) *Government to Government* (relacja między strukturami publicznymi).

Na tle przedstawionych modeli komunikacji prowadzonych przez organy administracyjne powstało w nauce prawa pojęcie stosunku informacyjnego, kreujące nowy rodzaj stosunków administracyjnoprawnych, związanych przecież ze świadczeniem usług publicznych. Wyodrębnia się dwie główne płaszczyzny relacji zachodzących w badanych stosunkach – zewnętrzne (między organem a obywatelem) oraz wewnętrzne (między organami administracyjnymi)². Obecnie obok tradycyjnych sposobów nawiązania stosunku administracyjnoprawnego występuje również możliwość jego zainicjowania lub

¹ Zob. A. Hareża, *Wprowadzenie do problematyki elektronicznej administracji publicznej*, „Prawo Mediów Elektronicznych” 2011/1, s. 27 i powołana tam literatura.

² I. Lipowicz, *Administracyjnoprawne zagadnienia informatyki*, Katowice 1984, s. 116–143.

prowadzenia go na dalszym etapie postępowania przy wykorzystaniu sieci i systemów teleinformatycznych. W obu przypadkach charakter i cechy stosunku administracyjno-prawnego są tożsame. Elektroniczna postać stanowi jedynie inną metodę wykonywania praw i obowiązków, składających się na treść tych zależności.

3. Pojęcie z informatyzowanej usługi publicznej

Z zagadnieniem z informatyzowanych usług publicznych wiążą się pojęcia komputeryzacji i informatyzacji, a także cyfryzacji, digitalizacji, środków komunikacji elektronicznej, systemu teleinformatycznego, usługi i usługi publicznej.

Pojęcia komputeryzacji i informatyzacji były lub są niekiedy stosowane zamiennie, chociaż dokonanie między nimi rozróżnienia jest niezbędne. Zgodnie ze *Słownikiem informatycznym*³ „komputeryzacja” to proces wprowadzania nowoczesnych metod przetwarzania danych za pomocą komputerów oraz ich stosowanie w praktycznie wszystkich obszarach ludzkiego działania, na przykład w zarządzaniu przedsiębiorstwami i instytucjami, nauczaniu, sterowaniu procesami technologicznymi i projektowaniu. Komputeryzacja oznacza więc zastosowanie urządzeń komputerowych zarówno przez podmioty prywatne, jak i publiczne.

Jednakże szerszy obszar wykorzystania rozwiązań technologicznych służących realizacji zadań i usług publicznych przez organy administracji definiuje pojęcie „informatyzacja”. *Słownik informatyczny*⁴ określa informatyzację jako proces wprowadzania rozwiązań informatycznych, które wspomagają funkcjonowanie przedsiębiorstw i instytucji. Przez to pojęcie należy rozumieć jakościowe rozwinięcie procesów skorelowanych z wykorzystaniem postępu technologicznego i zastosowaniem komputerów o istotny aspekt organizacyjny. Zawiera on w sobie pojęcie komputeryzacji i wiąże się z możliwie najlepszym wykorzystaniem zasobów cyfrowych, oprogramowania oraz urządzeń komputerowych. Informatyzacja jest wyrazem efektywnego, zintegrowanego i kompleksowego zarządzania publicznego. Niesie ze sobą usprawnienie funkcjonowania podmiotów publicznych, zwiększając ich wydajność i potencjalne możliwości.

Warto również zdefiniować pojęcia cyfryzacji, digitalizacji i techniki cyfrowej, ponieważ one również są używane, w tym w oficjalnych rządowych programach czy dokumentach dotyczących informatyzacji usług publicznych. *Słownik języka polskiego*⁵ w zakresie pojęcia „cyfryzacja” odsyła do terminu „digitalizacja” (inny sposób zapisu to „dygitalizacja”), które definiuje jako nadawanie postaci cyfrowej danym pisanym i drukowanym, zawartym na nośnikach magnetycznych lub innych. Z kolei *Encyklopedia*

³ Hasło „informatyzacja” [w:] P. Adamczewski, *Słownik informatyczny*, Gliwice 2005, s. 102.

⁴ Hasło „cyfryzacja” [w:] P. Adamczewski, *Słownik...*, s. 81.

⁵ Hasło „dygitalizacja” [w:] <https://sjp.pwn.pl/szukaj/dygitalizacja.html>.

PWN⁶ wskazuje, że „technika cyfrowa” to zespół metod, procedur i środków służących do wytwarzania, przetwarzania, przesyłania i przechowywania w pamięci sygnałów cyfrowych. „Sygnał” jest pojęciem z zakresu telekomunikacji (a więc dziedziny nauki i techniki oraz działalności ludzkiej dotyczącej przekazywania na odległość wiadomości za pośrednictwem sygnałów, obecnie głównie elektrycznych) i oznacza czynnik będący nośnikiem wiadomości, umożliwiający jej przesyłanie na odległość lub rejestrację⁷. „Sygnał cyfrowy” to sygnał dyskretny, w przypadku którego kolejne wartości wielkości fizycznej są reprezentowane przez ciągi liczb należących do skończonego zbioru. „Sygnał binarny” z kolei jest sygnałem cyfrowym, w którym liczbami reprezentującymi wartości wielkości fizycznej są 0 i 1 (elementy binarne, bity). Warto odnotowania jest również pojęcie „dyskretyzacja sygnału”, które oznacza przekształcenie sygnału analogowego w sygnał dyskretny.

Pojęcie środków komunikacji elektronicznej definiuje ustawa z 18.07.2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną. „Środki komunikacji elektronicznej” to rozwiązania techniczne, w tym urządzenia teleinformatyczne i współpracujące z nimi narzędzia programowe, umożliwiające indywidualne porozumiewanie się na odległość przy wykorzystaniu transmisji danych między systemami teleinformatycznymi, a w szczególności poczta elektroniczna (art. 2 pkt 5 u.ś.u.d.e.).

Godne uwagi jest również wpisanie się idei *e-government* świadczącej usługi publiczne przy wykorzystaniu nowych technologii w nurt koncepcji administracji responsywnej, często porównywanej do administracji „współpracującej”, „partycypacyjnej”, „inkluzyjnej”, „demokratycznej” bądź „reprezentatywnej”. Obecna pozycja organów administracji publicznej uległa bowiem daleko idącej zmianie. Z tego względu organy administracji publicznej zaczynają pełnić funkcję usługodawcy jak każdy inny podmiot, decyzja administracyjna zaś – usługi. Taki stan rzeczy jest podkreślany niejednokrotnie w strategiach propagujących rozwój społeczeństwa informacyjnego, a wraz z nim – elektronicznej administracji oferującej „klientom” bogatą ofertę usług publicznych⁸. Ponieważ istotą wykorzystania nowoczesnej techniki nie jest wyposażenie urzędników w szybkie komputery i elektroniczne bazy danych, a *de facto* usprawnienie działalności organów administracji publicznej, należy mówić raczej o z informatyzowanych usługach publicznych, świadczonych przez tę administrację obywatelom i przedsiębiorcom.

Zdefiniowanie pojęcia „usługa publiczna” nie jest zadaniem łatwym. Na jej określenie używa się, czasem zamiennie jako synonimy, takich pojęć, jak na przykład usługi użyteczności publicznej, usługi świadczone w interesie ogólnym, usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, usługi powszechne, usługi użytku publicznego, usługi społeczne. Chaos terminologiczny swoje istnienie zawdzięcza także różnemu

⁶ Hasło „technika cyfrowa” [w:] <https://encyklopedia.pwn.pl/szukaj/technika%20cyfrowa.html>.

⁷ Hasło „sygnał” [w:] <https://encyklopedia.pwn.pl/szukaj/sygna%C5%82.html>.

⁸ A. Haręża, *Wprowadzenie...*, s. 30.

umocowaniu usług użyteczności publicznej w systemach prawnych poszczególnych państw członkowskich Unii Europejskiej, co prowadzi do braku harmonizacji regulacji dotyczącej usług publicznych na szczeblu unijnym. Samo pojęcie usługi jest również szerokie, co niedookreślone. Przykładowo, zgodnie z art. 57 TFUE usługami w rozumieniu Traktatów są świadczenia wykonywane zwykle za wynagrodzeniem w zakresie, w jakim nie są objęte postanowieniami o swobodnym przepływie towarów, kapitału i osób. Usługi obejmują zwłaszcza: a) działalność o charakterze przemysłowym, b) działalność o charakterze handlowym, c) działalność rzemieślniczą, d) wykonywanie wolnych zawodów.

Usługi publiczne są w literaturze różnie definiowane i klasyfikowane. Ich istotne cechy definicyjne i klasyfikacyjne są związane z takimi kryteriami, jak między innymi: charakter praw dostępności, rodzaj podmiotu świadczącego usługi, źródła finansowania ze środków publicznych, rodzaje realizowanych zadań publicznych, rodzaje zaspokajanych potrzeb i interesów publicznych, sposób świadczenia⁹. Należy przyjąć, że usługami publicznymi są te usługi, które państwo, w ramach ciążących na nim zobowiązań, dostarcza (lub zapewnia dostarczenie) ogółowi społeczeństwa, zaspokajając minimum jego potrzeb w wymiarze ustalonym drogą umowy społecznej. Ich dostawa stanowi więc wyraz realizacji interesu publicznego i wymaga zaangażowania państwa zarówno w sensie organizacyjnym, jak i finansowym¹⁰. Inna definicja stanowi, że usługi publiczne można zdefiniować jako dobra publiczne, w stosunku do których niemożliwe jest wykluczenie kogokolwiek z korzystania z nich. Są to dobra, które niezależnie od liczby korzystających posiadają określoną wartość, której nie naruszają kolejni użytkownicy¹¹. W doktrynie do kategorii usług publicznych zalicza się więc tylko te usługi, które służą osiągnięciu celów wyższych, stanowiąc o być albo nie być wspólnoty obywateli.

Ogólna klasyfikacja przedmiotowa usług publicznych jest następująca:

1) usługi i e-usługi administracyjne:

- wydawanie dokumentów niebędących decyzjami administracyjnymi, zezwoleniami, koncesjami,
- wprowadzanie do baz danych uzyskiwanych bezpośrednio od klientów organów administracyjnych,
- wydawanie zezwoleń i decyzji w trybie zgodnym z Kodeksem postępowania administracyjnego,
- wydawanie zezwoleń i koncesji dotyczących działalności gospodarczej reglamentowanej przez państwo;

2) usługi i e-usługi społeczne:

⁹ Zob. O. Lissowski, *Usługi publiczne i usługi w interesie ogólnym – koncepcja i niektóre problemy instytucjonalne marketyzacyjnej modernizacji świadczenia usług publicznych w Unii Europejskiej*, „Zeszyty Naukowe Politechniki Poznańskiej”. Organizacja i Zarządzanie 2017/74, s. 10.

¹⁰ Zob. J. Ząbkowicz, *Rynkowe usługi użyteczności publicznej w Unii Europejskiej. W poszukiwaniu konsensu i pewności prawnej*, Warszawa 2017, s. 24.

¹¹ B. Koźuch, A. Koźuch, *Istota współczesnych usług publicznych* [w:] *Usługi publiczne. Organizacja i zarządzanie*, red. B. Koźuch, A. Koźuch, Kraków 2011, s. 34–39.

Prawo nowych technologii jest nową, dynamicznie rozwijającą się gałęzią prawa, która nie tylko tworzy nieznana dotąd terminologię i reguły prawne, lecz również wpływa bezpośrednio na sposób kształtowania regulacji prawnych we wszystkich obszarach prawa prywatnego i publicznego.

W książce w sposób przekrojowy przedstawiono zagadnienia z zakresu informatyzacji usług publicznych, informatyzacji rynku usług finansowych na przykładzie sektora usług płatniczych i bankowych, a także kwestię udzielania świadczeń zdrowotnych w ramach modelu telemedycyny. Przybliżono tematykę postępowań sądowych, w tym informatyzację postępowania cywilnego, postępowania karnego, jak również pozasądowych sposobów rozwiązywania sporów. Zaprezentowane zostały ponadto wyjaśnienia dotyczące informatyzacji rejestrów publicznych w części karnej oraz rejestrów sądowych w kontekście usprawnienia i zapewnienia bezpieczeństwa obrotu cywilnoprawnego. Zwrócono też uwagę na aspekty udziału konsumenta w handlu elektronicznym, a także zwalczania nielegalnych treści zamieszczanych przez użytkowników platform internetowych.

Dodatkowym atutem opracowania jest omówienie informatyzacji działalności korporacji prawniczych na przykładzie postępowania cywilnego.

Publikacja jest przeznaczona dla szerokiego kręgu prawników praktyków. Zainteresuje również pracowników naukowych i dydaktycznych wydziałów prawa.

Kinga Flaga-Gieruszyńska – doktor habilitowany nauk prawnych, profesor Uniwersytetu Szczecińskiego; kierownik zespołu badawczego prawa cywilnego procesowego i informatyzacji wymiaru sprawiedliwości na Wydziale Prawa i Administracji US; radca prawny; członek Rady Naukowej Ośrodka Naukowo-Szkoleniowego przy Krajowej Radzie Komorniczej; prezes Sądu Arbitrażowego Pomorza Zachodniego, arbiter kilku polskich i zagranicznych stałych sądów arbitrażowych; autorka kilkudziesięciu publikacji z zakresu postępowania cywilnego (w tym egzekucyjnego i zabezpieczającego), arbitrażu i mediacji, informatyzacji postępowania, a także postępowania upadłościowego i restrukturyzacyjnego.

Jacek Gołaczyński – profesor nauk prawnych; kierownik Centrum Badań Problemów Prawnych i Ekonomicznych Komunikacji Elektronicznej na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego; sędzia Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu; autor wielu publikacji z zakresu prawa prywatnego, postępowania cywilnego, informatyzacji sądownictwa, mediów elektronicznych; redaktor naczelny czasopisma „Prawo Mediów Elektronicznych”; przewodniczący wielu zespołów badawczych ds. informatyzacji sądownictwa, elektronicznego postępowania upominawczego, protokołu elektronicznego.

9 788382 235135 W01P01

ISBN 978-83-8223-513-5

9 788382 235135

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL